

(1) ספר שמות פרק כה

(י) וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים וַחֲצֵי אַרְפֹּכּוֹ וְאִמָּה וַחֲצֵי רְחִבּוֹ וְאִמָּה וַחֲצֵי קָמְתּוֹ:

(טז) וַנִּתַּתְּ אֶל הָאָרוֹן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ:

(כא) וַנִּתַּתְּ אֶת הַכִּפֹּרֶת עַל הָאָרוֹן מִלְמַעְלָה וְאֶל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ:

(כב) וַנוֹעַדְתִּי לְךָ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכִּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת אֶת כָּל אֲשֶׁר אֵצְוָה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(2) רש"י על שמות פרק כה פסוק כא

ואל הארון תתן את העדות – לא ידעתי למה נכפל שהרי כבר אמור ונתת אל הארון את העדות (שמות כ"ה:ט"ז), ויש לומר שבא ללמד שבעודו ארון לבדו בלא כפרת יתן תחילה העדות בתוכו ואחר כך יתן הכפרת עליו, וכן מצינו כשהוקם המשכן נאמר ויתן את העדות אל הארון ואחר כך וישם את הכפר' על הארון מלמעלה (שמות מ':כ').

(3) ספר שמות פרק מ

(כ) וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֶל הָאָרוֹן וַיִּשֶׂם אֶת הַבְּדִים עַל הָאָרוֹן וַיִּתֵּן אֶת הַכִּפֹּרֶת עַל הָאָרוֹן מִלְמַעְלָה:

(4) באר יצחק על שמות פרק כה פסוק כא

ר"ל לא שיתן הכפורת תחלה על הארון ואח"כ יגביה הכפורת מעט ויתן אל הארון את העדות וזה נלמד מהכפל. שלכך כפל פעמים ואל הארון וגו' ללמד שבעוד הארון לבדו בלי כפורת ישים תוכו העדות: ואוסיף לך ביאור בזה שהנה ממשפט הלשון להזכיר בראשונה מבין כל חלקי המאמר החלק ההוא שאליו יכוון המדבר ביחיד מיתר חלקי המאמר.

(5) ולכן למעלה שעיקר כוונת המאמר הוא להורות תכלית הארון ושמושי שהוא נתינת העדות אליו לכן הזכיר תחלה פעל הנתינה ואמר ונתת אל הארון את העדות וגו' שזהו עיקר הציווי אבל כאן שעיקר הכוונה שאל הארון לבדו בלי הכפורת יהי נתינת העדות. לכן הזכיר אל הארון מקודם פעל הנתינה ואל הארון תתן את העדות. שזהו עיקר הציווי בכאן זהו כוונת רש"י ז"ל:

(6) מזרחי על שמות פרק כה פסוק כא

לא ידעתי למה לא ידע למה נכפל, אם בעבור שכבר נאמר (פסוק טז): "ונתת אל הארון את העדות", אין זה צווי אלא הודעת תכלית עשיית הארון מה היא, והוא דבק עם "ועשו ארון" (פסוק י), ופירושו: ועשו ארון כו' כדי שתתן בו את העדות כו'. ואחר שצוה גם על עשיית הכפרת והכרובים אשר עליו, שהם יחד כסוי הארון, שבזה נשלם כל עניין הארון, צוה שיתן בו את העדות אשר יתן לו בסוף הארבעים יום, כדכתיב (לא, יח): "ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות" כו'.

(7) ועוד, אפילו אם תמצי לומר שיהיה מאמר "ונתת אל הארון את העדות" צווי, עדיין אין לתמוה על ההכפל, כי נכפל בעבור תוספת "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים" (פסוק כב) שלא נזכר למעלה, להודיע שעל ידי נתינת העדות בתוך הארון, תהיה שכינתו שורה בו ויהיה הדבור יוצא מבין שני הכרובים ומגיע הקול אליו. ולא הזכיר זה למעלה, מפני שעדיין לא צוה לא על הכפורת ולא על הכרובים, ואיך יאמר ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים, ועדיין לא הוזכרו. והנה החכם רבי אברהם בן עזרא אדון כל הפשטנים לא פירש על הכפל כלום, כי מבואר הוא:

(8) ראב"ע על שמות (הפירוש הארוך) פרק כה פסוק כא

ואל הארון תתן – כמשפט הלשון, וכבר היתה נותן העדות בארון, ואחר תשים הכפרת.

9) אור החיים על שמות פרק כה פסוק כא

ורא"ם ז"ל כתב בזה דברים שאינם לפי רום חכמתו. וראיתו שרצה להסתייע לדברי רש"י מדברי ראב"ע, ובמחילה מכבודו דברי ראב"ע הם שבא לתקן המשמעות שלא יקשה לך בפסוק שהקדים נתינת הכפורת קודם נתינת העדות ומן הראוי להקדים נתינת העדות לזה אמר וכבר וכו' לא לפרש שכל הכתוב בא לומר שלא יתן העדות למעלה מהכפורת שזה אדרבה מובן מפסוק ראשון והטעות אדרבה מפסוק שני.

10) גור אריה על שמות פרק כה פסוק כא

לא ידעתי כו'. לא ידעתי למה לא ידע, כי לפי דעתי ענין גדול יש ללמוד, דיהיו העדות מעכבים את הארון, שאם לא כתב הוזה אמינא אם אין עדות יהיה הארון, דהא אצל החושן גם כן כתיב (להלן כח, ל) "ונתת אל החושן את האורים ואת התומים", אפילו הכי בבית שני אף אם אין אורים (יומא כא:) היה החושן (רש"י להלן כח, ל), הכי נמי שמא אף על גב דאין לוחות - יעשה הארון כבוד לשכינה, ועל זה אמר עוד "ונתת אל הארון את העדות", שנה עליו הכתוב לעכב (פסחים סא.), שלא יהיה ארון אם אין עדות.

11) ובבית שני שלא היה העדות (יומא כא:), לכך לא עשו את הארון. אבל חושן עשו אף על גב שלא היו להם אורים ותומים, ומנא להם זה, אלא גבי ארון כפל "ואל הארון תתן העדות" לעכב, מה שאין כן באורים ותומים, כך היה נראה.

12) אמנם אשר נראה לפי דקדוק הפרשה, כתב אצל הארון שיהיה הוא בית קבול לעדות, וכתב אצל הכפורת שיהיה כסוי לעדות, שלא תאמר הארון עיקר ששם העדות, ולא היה הכפורת רק לכסות, הוצרך לומר שאין הדבר כך, אלא כל אחד כלי בפני עצמו משמש לעדות; הארון הוא מקבל את העדות, והכפורת משלים את הארון על ידי הכרובים שעליו. ולכך בכל מקום עושה שני משמשים, ארון וכפורת. ולפיכך אמר "ונתת עליו הכפורת ואל הארון תתן העדות", לומר שהעדות מונחים גם כן תוך הכפורת כמו תוך הארון, וכל אחד ענין בפני עצמו, ולכך כתב שני פעמים; האחד לארון, והאחד לכפורת: